

Цитування:

Горбань Ю. І., Олійник О. М. Інформаційна культура особистості в цифрову епоху: до питання академічної доброчесності. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2024. № 1. С. 63–70.

Horban Yu., Oliinyk O. (2024). Information Culture of the Personality in the Digital Age: On the Issue of Academic Integrity. *National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald: Science journal*, 1, 63–70 [in Ukrainian].

Горбань Юрій Іванович,
кандидат культурології, професор,
професор кафедри інформаційних технологій
Київського національного університету
культури і мистецтв
<https://orcid.org/0000-0001-5837-4409>
y.i.gorban@gmail.com

Олійник Оксана Миколаївна,
кандидат культурології, доцент,
проректор з науково-педагогічної роботи
Київського національного університету
культури і мистецтв
<https://orcid.org/0000-0002-4687-2408>
oksana_oliinyk@ukr.net

ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА ОСОБИСТОСТІ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: ДО ПИТАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Мета статті – дослідити особливості формування інформаційної культури особистості в цифрову епоху з урахуванням аспектів академічної доброчесності. У роботі розглядаються основні складники цифрової грамотності, зокрема комп'ютерна грамотність, уміння працювати з даними, цифрова комунікація та безпека цифрового середовища. Досліджується вплив рівня розвитку інформаційної компетентності на формування культури академічної доброчесності. **Методологія дослідження.** У роботі використано загальнонаукові методи системного аналізу, синтезу та порівняння, інформологічний, культурологічний і діяльнісний підходи (для аналізу теорії поколінь, зокрема особливостей центенаріалів, які народилися в цифрову епоху; визначення кодексів академічної доброчесності закладів вищої освіти). **Наукова новизна** роботи полягає у визначенні особливостей формування інформаційної культури особистості в умовах цифрової ери та з погляду таких галузей, як соціологія, психологія та освіта. **Висновки.** У статті осмислено значущість цифрової грамотності та її вплив на академічний розвиток. Визначено, що вміння працювати з інформацією в цифровому середовищі може підвищити рівень доброчесності в академічній сфері. Таке поєднання розширює розуміння взаємозв'язку між інформаційною культурою, цифровими технологіями та академічною етикою, формує нові погляди на розвиток особистості в сучасному інформаційному середовищі. Встановлено значущість розвитку інформаційної культури та культури академічної доброчесності як цілісного процесу в сучасному цифровому середовищі. В умовах цифрової епохи формування інформаційної культури особистості відіграє важливу роль у створенні інформаційного простору. Академічна доброчесність має бути ключовим аспектом у підвищенні рівня грамотності та етичних стандартів в інформаційній сфері. Для забезпечення успішного розвитку цифрового суспільства важливо підтримувати та просувати цінності наукової доброчесності та високих стандартів інформаційної культури.

Ключові слова: інформаційна культура, цифрова епоха, академічна доброчесність, наукова етика, інформаційна грамотність, цифрове суспільство, цифрова культура особистості, комунікація, інформація, штучний інтелект.

Horban Yurii, PhD in Cultural Studies, Professor, Department of Information Technologies, Kyiv National University of Culture and Arts; Oksana Oliinyk, PhD in Cultural Studies, Associate Professor, Vice-Rector for Scientific and Pedagogical Work, Kyiv National University of Culture and Arts

Individual information culture in the digital age: on the issue of academic integrity

The purpose of the article is to explore the peculiarities of forming an individual's information culture in the digital age, taking into account aspects of academic integrity. The paper examines the main components of digital literacy, particularly computer literacy, data skills, digital communication, and digital environment security. The influence of developing an information literacy level on creating a culture of academic integrity is explored. **Research methodology.** The study uses general scientific methods of system analysis, synthesis, and comparison, informational, cultural, and activity approaches (to analyse the theory of generations, namely the characteristics of centenarians born in the digital age; to define codes of academic integrity of higher education establishments). **The scientific novelty** of the work lies in identifying the peculiarities of forming an individual's information culture in the digital age and concerning fields such as sociology, psychology, and education. **Conclusions.** The article discusses the importance of digital literacy and its

impact on academic development. It is determined that the ability to work with information in the digital environment can increase the level of integrity in the academic sphere. This combination expands the understanding of the relationship between information culture, digital technologies, and academic ethics, and forms new views on personal development in the modern information environment. The importance of developing the information culture and the culture of academic integrity as a holistic process in the modern digital environment has been determined. In the digital era, the formation of an individual's information culture plays an important role in creating an information space. Academic integrity should be a key aspect in raising the level of literacy and ethical standards in the information sphere. To ensure the successful development of the digital society, it is important to maintain and promote the values of academic integrity and high standards of information culture.

Keywords: information culture, digital age, academic integrity, scientific ethics, information literacy, digital society, individual digital culture, communication, information, artificial intelligence.

Актуальність теми дослідження. У сучасному цифровому світі, де доступ до інформації є легким і швидким завдяки розвитку технологій, питання формування інформаційної культури особистості та дотримання академічної доброчесності стають надзвичайно важливими. Зростання кількості даних, їх поширення та обробка в інтернеті потребують від кожної особистості вміння критично мислити, розрізняти достовірну інформацію від маніпуляції та фейків. Підвищення інформаційної грамотності та усвідомлення цінностей академічної доброчесності є необхідними для забезпечення довіри до інформації в онлайн-, офлайн-середовищах.

Стаття розкриває суттєві аспекти впливу цифрової культури на формування особистості та дотримання наукової доброчесності. Дослідження окреслених питань сприятиме розвитку суспільства, в якому кожна людина володіє не лише технічними навичками роботи з інформацією, але й вміє відповідально та етично користуватися ними. Розуміння актуальності досліджуваної теми дасть змогу розв'язувати проблеми дезінформації, підвищувати рівень професіоналізму та впевненості у якості отриманої інформації, що сприятиме розвитку інтелектуального та культурного потенціалу суспільства в цілому.

Аналіз досліджень і публікацій. Цифрові технології змінили сучасне суспільство та впливають на формування інформаційної культури. По-перше, як наголошує М. Федорчук, доступ до безмежного обсягу інформації через інтернет дає змогу швидко та ефективно здобувати знання у будь-якій галузі [14]. Люди можуть вчитися новому, розвивати навички та досліджувати світ без будь-яких обмежень. З іншого боку, С. Була та О. Свідерська зазначають, що цифрові технології сприяють поширенню маніпуляції з інформацією [2]. Соціальні мережі, портали новин та інші онлайн-ресурси можуть розповсюджувати недостовірну інформацію, що може порушити об'єктивність та правильне

розуміння подій. Це потребує від споживачів додаткових зусиль у розвитку критичного мислення та вміння аналізувати та перевіряти джерела інформації.

Крім того, Н. Зражевська та О. Литвиненко вважають, що цифрові технології впливають на спосіб нашого спілкування та взаємодії, адже розширюють можливості для висловлення поглядів через різноманітні онлайн-платформи та соціальні мережі [5]. Однак О. Ковальова та А. Пишна стверджують, що розвиток цифрових технологій також зумовлює появу фільтрованих «інформаційних бульбашок», де люди схильні отримувати інформацію, яка відповідає їхнім вподобанням і переконанням, що може обмежити сприйняття різноманітності поглядів і світоглядів [6].

В. Кремень, В. Биков, О. Ляшенко, С. Литвинова, В. Луговий, Ю. Мальований, О. Пінчук та О. Топузов вважають, що зростання доступності інформації зумовило необхідність розвитку цифрової грамотності серед населення та посилення уваги до проблем академічної доброчесності – здобувачі освіти та викладачі мають дотримуватися чітких стандартів академічної доброчесності для збереження інтегритету освіти та досліджень [7]. Згідно з Л. Рускуліс, це зобов'язання охоплює точне вказування джерел, запобігання плагіату та популяризацію етичної поведінки в дослідженнях [11]. До прикладу, штучний інтелект (ШІ) є технологією, що зумовила значний прогрес і дала змогу машинам імітувати когнітивні функції людини. Я. Трик зазначає, що хоча ШІ може значно сприяти галузям, таким як охорона здоров'я, де технологія допомагає в діагностиці хвороб і прогнозуванні результатів, етичні питання виникають під час розв'язання проблем, таких як конфіденційність, упередження та можливість ШІ ухвалювати автономні рішення, які впливають на життя людей [13]. Наприклад, А. Смикова зауважує, що алгоритми штучного інтелекту часто покладаються на велику кількість даних для прогнозування або ухвалення рішень [12].

Етичний конфлікт щодо конфіденційності даних і можливості їх недопущення також ставиться під сумнів. А. Завірюха підкреслює, що компанії та організації, які збирають і використовують ці дані, мають певні труднощі, коли йдеться про прозорість і відповідальність за права осіб на конфіденційність [4]. І. Шоломіцький наголошує, що алгоритми ШІ можуть несвідомо стверджувати некоректні упередження, що призводить до несправедливих або дискримінаційних наслідків [17]. Тому надзвичайно важливо розв'язати ці питання на технічному рівні, щоб системи ШІ були розроблені та навчені бути справедливими та об'єктивними.

Так, взаємозв'язок між рівнем інформаційної компетентності та культурою наукової доброчесності в освітній та науковій сферах став предметом інтересу для академічних досліджень Н. Завадської, М. Ігнатюк [3] та Я. Хіміч [15]. На думку А. Каршиєва, інформаційна компетентність – це здатність ефективно знаходити, оцінювати та етично використовувати інформацію в різних контекстах [23], тоді як Н. Батечко та А. Дурдас підкреслюють, що наукова доброчесність передбачає дотримання чесності, прозорості та етичних стандартів у дослідницьких практиках [1]. Розуміння взаємодії цих двох чинників є важливим для збереження довіри та якості освіти та досліджень.

Мета дослідження – висвітлити особливості формування інформаційної культури особистості в цифрову епоху з урахуванням аспектів академічної доброчесності.

Виклад основного матеріалу. Значна роль у формуванні інформаційної культури належить цифровій комунікації та комп'ютерній грамотності, що охоплюють навички спілкування, знання про роботу з комп'ютерними програмами та інтернет-ресурсами. Особистість, яка вміє ефективно спілкуватися в цифровому середовищі та має високий рівень комп'ютерної грамотності, може легко обмінюватися думками та ідеями, співпрацювати в онлайн-середовищі, швидше знаходити необхідну інформацію, ефективно аналізувати дані та працювати з ними. Безпека цифрового середовища є не менш важливим складником – особистості мають розуміти можливі ризики в інтернеті, знати, як захищати свої дані та особисту інформацію від кіберзлочинців.

Зазначені аспекти цифрової грамотності та інформаційної культури впливають на

формування культури академічної доброчесності, оскільки вони визначають способи отримання, обробки та використання інформації в навчальних і наукових цілях.

С. Шаров та Є. Кузіна дослідили, що особи з високим рівнем інформаційної компетентності схильні критично оцінювати джерела, уникати плагіату та правильно цитувати посилання у своїй академічній діяльності [16; 8]. Опанування навичок розрізнення достовірної інформації від дезінформації сприяє просуванню етичних дослідницьких практик та дотриманню академічної чесності. Ба більше, існує тісний зв'язок між інформаційною компетентністю та етичною поведінкою у науковій спільноті. Так, В. Биков та О. Овчарук зауважують, що дослідники та вчені з високим рівнем навичок інформаційної грамотності краще розуміються у складних умовах інформаційного середовища, що зменшує ймовірність ненавмисних помилок чи некоректної поведінки у їхніх дослідженнях [10]. Цей зв'язок підкреслює важливість включення інформаційної грамотності до академічних програм з метою формування спільноти вчених, які дотримуються принципів наукової доброчесності.

Цифрові технології суттєво впливають на формування інформаційної культури, сприяючи не тільки позитивним тенденціям, але і викликам, на які потрібно реагувати з урахуванням етичних, культурних і соціальних аспектів. З огляду на це важливе значення має кібербезпека. Захист особистих даних став критичною етичною та практичною необхідністю. Згідно з В. Олійником кібератаки можуть мати далекосяжні наслідки: від порушень даних і фінансових втрат до загрози національній безпеці [9]. Академічні установи відповідальні за підтримку надійних заходів кібербезпеки для захисту власних даних, а також даних здобувачів освіти та викладачів.

Визначимо теоретичні підходи до вивчення інформаційної культури та академічної доброчесності:

Соціальний конструктивізм. За П. Адамсом, цей теоретичний підхід визначає роль соціальних взаємодій і культурного контексту у формуванні розуміння інформації та етичних норм. Він вказує на те, що концепції, такі як інформаційна культура та академічна доброчесність, є соціально конструйованими і сформувалися під впливом цінностей, норм і практик суспільства [18]. Соціальні конструктивісти А. Стоун та Б. Серичинська вважають, що розуміння індивідом інформації

та академічної доброчесності є результатом соціальних взаємодій та культурного контексту [30; 29]. Ці концепції не є об'єктивними, а формуються соціальними цінностями, нормами та практиками. Тобто соціальний конструктивізм припускає, що розвиток етичних і моральних цінностей індивіда залежить від взаємодії з іншими.

Уявімо, що студент навчається в університеті, де середовище підтримує академічну доброчесність та пошану до інтелектуальної власності. Він отримує підтримку та заохочення від оточення, що впливає на його розуміння важливості етичної поведінки.

Когнітивна теорія. Підхід на основі когнітивної теорії ґрунтується на психологічних процесах, що лежать в основі здобуття, обробки та використання інформації особою, як визначає Л. Резнік [26]. У контексті інформаційної культури та академічної доброчесності він досліджує, як когнітивні процеси, такі як критичне мислення, розв'язання проблем та ухвалення рішень, впливають на здатність особи етично взаємодіяти з інформацією та дотримуватися академічної доброчесності. Д. Реттінгер вважає, що когнітивні процеси впливають на розуміння інформації та академічної доброчесності [27].

За допомогою когнітивної теорії можна дослідити, як студенти сприймають та обробляють інформацію під час написання наукових робіт у закладах вищої освіти. Цей підхід дає змогу вивчити, які когнітивні процеси (аналіз інформації, ухвалення рішень щодо її використання, оцінка її надійності) впливають на здатність студентів дотримуватися принципів академічної доброчесності у своїй навчальній діяльності.

Етичні межі. Д. Райт стверджує, що етичні межі формують філософську основу для розуміння та оцінки моральних рішень і поведінки, пов'язаних із використанням інформації та академічною практикою [31]. Ці межі допомагають особам ухвалювати етичні рішення, орієнтуватися в складних інформаційних середовищах і дотримуватися академічної доброчесності. А. Бібус наголошує на тому, що етичні межі базуються на філософських традиціях, таких як деонтологія, утилітаризм, етика доброчесності та етика дбайливості [19]. Ці межі надають особам набір принципів, що керують їхньою етичною поведінкою у використанні інформації та академічній практиці.

Так, деонтологічний підхід може підкреслювати обов'язок студентів поважати авторські права під час використання джерел у своїх наукових роботах. Відповідно до цього підходу студенти мають уникати копіювання чужих текстів без належного посилання, що сприяє збереженню академічної доброчесності.

Моделі інформаційної грамотності пропонують структуровані межі для розвитку компетентностей особистості у сфері інформаційної діяльності, включаючи навички пошуку, оцінки та використання інформації. Ці моделі наголошують на важливості розвитку критичного мислення, етичного міркування та відповідальної поведінки у сфері науки та досліджень. Моделі інформаційної грамотності надають особистості набір навичок і компетентностей, що дають змогу їм орієнтуватися у складному інформаційному середовищі та взаємодіяти з інформацією з етичних поглядів.

Згідно з І. Овед, однією з популярних моделей інформаційної грамотності є *Big6* [24] [у перекладі: «Велика шістька / Велика б»], яка охоплює шість кроків для ефективного використання інформації: 1) формулювання запитання, 2) пошук інформації, 3) оцінка джерел, 4) організація інформації, 5) використання інформації та 6) оцінка результатів. Ця модель сприяє розвитку інформаційних навичок та підвищенню рівня інформаційної грамотності користувачів.

К. Сібер висвітлює таку модель, як *ACRL Framework for Information Literacy* [28] [у перекладі: «Структура інформаційної грамотності Асоціації коледжів і наукових бібліотек (ACRL)»], що визначає ключові компетентності інформаційної грамотності, такі як вміння визначати інформаційні потреби, знаходити й оцінювати інформацію та використовувати її для розв'язання проблем.

П. Собрінью та ін. виділяють модель *The 5Ws* [21], яка охоплює п'ять питань «хто?, що?, де?, коли?, чому?» [мовою оригіналу: *who?, what?, when?, where?, why?*] та надає простий і лаконічний підхід до розвитку навичок інформаційної грамотності. Ця модель спонукає розглядати кожне джерело інформації за допомогою п'яти ключових питань, що допомагають аналізувати та критично оцінювати інформацію.

Теорія поколінь. Ця теорія давно цікавить соціологів і психологів у контексті розуміння того, як особи, які народилися в певні періоди часу, виявляють унікальні характеристики, цінності та поведінку. Останнім часом особлива увага була приділена центеніалам

(покоління Z), які народилися в цифрову епоху та зростали в залежному від технологій та інтернету світі.

Л. Креарі описує центеніалів як технологічно грамотних цифрових вихідців, які впевнено користуються різними цифровими інструментами та платформами для здобуття інформації [20]. Їм притаманна здатність до виконання кількох завдань одночасно, швидке адаптування до нових технологій та опанування інформації через онлайн-джерела. З постійним доступом до величезної кількості інформації вони виявляють уподобання до оперативного, скороченого контенту та вміють ефективно навігувати по онлайн-ресурсах для отримання потрібної інформації.

Дослідження Г. Рамоса щодо етичних стандартів вказують, що центеніали цінують автентичність, прозорість і соціальну відповідальність [25]. Вони схильні враховувати етичні аспекти у своїх процесах ухвалення рішень, включаючи спосіб взаємодії з інформацією та додержання академічної доброчесності. Центеніали виявляють значний інтерес до питань соціальної справедливості, екологічної сталості та етичної практики у бізнесі. Крім того, М. Дімок підкреслює, що вони цінують співпрацю та різноманіття, шукають перспективи та новий досвід у процесі пошуку інформації [22]. Вони схильні до взаємодопомоги в навчанні, залучати сторонні ресурси та брати участь у спільних проєктах, спрямованих на обмін знаннями.

Розуміння цих унікальних характеристик необхідне закладам вищої освіти для адаптації педагогічних підходів і систем підтримки з метою ефективного залучення та навчання цього покоління. Додаткові дослідження можуть надати уявлення про те, як цінності та поведінка центеніалів формують практики академічної доброчесності у вищій освіті.

Попри прогрес у розумінні взаємозв'язку між інформаційною компетентністю та науковою доброчесністю, залишається потреба в подальших дослідженнях у цьому напрямі. Майбутні дослідження можуть вивчати ефективність заходів, присвячених навичкам інформаційної грамотності, щодо просування етичної поведінки в дослідницьких звичках серед студентів і викладачів. Крім того, вивчення ролі технологій у формуванні інформаційної компетентності та їх впливу на наукову доброчесність може надати цінні рекомендації для покращення освітніх і дослідницьких практик у цифрову епоху. Загалом, взаємодія між інформаційною компетентністю та культурою наукової

доброчесності є ключовою для забезпечення довіри та етичних стандартів. Академічна спільнота, зосереджуючись на ключових аспектах цієї взаємодії та пропагуючи продовження досліджень у цьому напрямі, може працювати на користь формування суспільства, яке цінує доброчесність, прозорість та наукову етику.

Наукова новизна дослідження полягає у визначенні особливостей формування інформаційної культури особистості в умовах цифрової ери та з погляду таких галузей, як соціологія, психологія та освіта. Досліджуючи взаємодію осіб з інформацією в цифрову епоху, особливо в контексті академічної діяльності, стаття може сприяти глибшому розумінню викликів і можливостей, що стосуються збереження академічної доброчесності у швидко змінному технологічному середовищі. Дослідження демонструє, як особистості отримують, оцінюють і використовують інформацію для академічних цілей. Таке розуміння може бути використане для розробки стратегій просування етичних практик і дотримання стандартів академічної доброчесності в умовах цифрового академічного середовища. Розглянуто когнітивну теорію, соціальний конструктивізм, етичні межі, моделі інформаційної грамотності та теорію поколінь. Виявлено, що розвиток інформаційної культури особистості в умовах цифрової ери взаємодіє з академічною доброчесністю. Аналізуючи ці аспекти, можна побачити, як вміння працювати з інформацією в цифровому середовищі впливає на формування наукової порядності. Також вивчення моделей інформаційної грамотності та теорії поколінь допомагає зрозуміти, як різні покоління сприймають і використовують інформацію в цифрову епоху, і як це впливає на їхню академічну діяльність. Окреслені моделі та теорії можуть розширити розуміння важливості розвитку інформаційної культури в сучасному цифровому світі та її вплив на академічну етику та розвиток особистості.

Дослідження розкриває тенденції та проблеми, пов'язані з інформаційною культурою в цифрову епоху, і пропонує цінні рекомендації для сприяння культурі академічної доброчесності в сучасному технологічно орієнтованому суспільстві.

Висновки. Інформаційна культура являє собою сукупність знань, умінь і цінностей, пов'язаних з ефективним пошуком, оцінкою, використанням та прийняттям інформації. Це явище охоплює вміння аналізувати інформацію, критично мислити, робити свідомі

вибори у використанні джерел інформації. Культура академічної доброчесності визначається як здатність дотримуватися етичних норм і правил у галузі навчання та досліджень, уникати плагіату, шахрайства, а також дотримуватися стандартів чесності та інтелектуальної відкритості. Ці дві концепції взаємопов'язані, оскільки розвиток інформаційної культури допомагає особистості усвідомлювати значення академічної доброчесності, водночас дотримання принципів культури академічної доброчесності сприяє вдосконаленню інформаційної культури.

Для розвитку інформаційної культури та культури академічної доброчесності як цілісного процесу можна вжити кілька підходів: навчати навичок критичного мислення, впровадити етичну освіту, тренувати навички пошуку інформації, підтримувати відкритість і діалог, створювати актуальні етичні стандарти та політики.

Інтеграція сучасних технологій у навчальну практику, таких як онлайн-платформи та наукові інструменти, відображає готовність до змін. Проте важливо пам'ятати про необхідність цілком обдуманого та етичного підходу до цього процесу. Важливим аспектом є впровадження цифрової грамотності в навчальну програму, щоб здобувачі освіти та викладачі могли відповідально користуватися технологіями. Цей підхід підкреслює ідею про етичне використання технологій у навчальному процесі.

Література

1. Батечко Н., Дурдас А. Академічна доброчесність в контексті європейських практик: досвід Франції. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2019. № 3 (60). С. 88–94. DOI: <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2019.3.8894>.
2. Була С. П., Свідерська О. І. Соціальні мережі як інструмент політичної маніпуляції. *Політикус*. 2020. № 4. С. 21–25. DOI: <https://doi.org/10.24195/2414-.9616.2020-4.3>.
3. Завадська Н., Ігнатюк М. Формування інформаційної компетентності як запорука дотримання академічної доброчесності: роль бібліотеки закладу вищої освіти. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*. 2020. № 5. С. 44–65. DOI: <https://doi.org/10.31866/2616-7654.5.2020.205729>.
4. Завірюха А. С. Міжнародно правове регулювання використання штучного інтелекту у сфері захисту прав людини: сучасні виклики та тенденції. Київ, 2023. 92 с. URL: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/61966> (дата звернення: 04.01.2024).

5. Зражевська Н., Литвиненко О. Комунікативні трансформації як наслідок розвитку сучасних цифрових інтернет-технологій. *Інтегровані комунікації*. 2023. № 1 (15). С. 36–41. DOI: <https://doi.org/10.28925/2524-2644.2023.155>.
6. Ковальова О. В., Пишна А. Г. Убезпечення від неправдивих повідомлень: інформаційна безпека як складова національної безпеки. *Одеса : ОДУВС*, 2022. 74 с. URL: <http://dspace.oduvs.edu.ua/handle/123456789/3811> (дата звернення: 04.01.2024).
7. Кремень В. Г., Биков В. Ю., Ляшенко О. І., Литвинова С. Г., Луговий В. І., Мальований Ю. І., Пінчук О. П., Топузов О. М. Науково-методичне забезпечення цифровізації освіти України: стан, проблеми, перспективи. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2022. Т. 4, № 2. С. 1–49. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2022.4223>.
8. Кузіна Є. І. Психологічні механізми інформаційного впливу на особистість дорослої людини : дис. ... д-ра філософ. : 19.00.07. Кривий Ріг, 2023. 200 с. DOI: <https://doi.org/10.31812/123456789/7441>.
9. Олійник В. Ю. Дослідження кіберзахисту «розумних» інформаційно-технологічних проєктів. Тернопіль, 2023. 74 с. URL: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/43255> (дата звернення: 04.01.2024).
10. Оцінювання інформаційно-комунікаційної компетентності учнів та педагогів в умовах євроінтеграційних процесів в освіті : посібник / О. О. Гриценчук, І. В. Іванюк, О. Є. Кравчина, М. П. Лещенко, І. Д. Малицька, О. В. Овчарук, Н. В. Сороко, Л. І. Тимчук. Київ : Педагогічна думка, 2017. 160 с.
11. Рускуліс Л. Академічна доброчесність : навч.-метод. посіб. Миколаїв : Іліон, 2022. 86 с.
12. Станчик К. В. Дослідження самонавчальних алгоритмів оптимізації кривої складності навчання сліпого друку. Харків, 2022. 57 с. URL: <https://openarchive.nure.ua/handle/document/20929> (дата звернення: 04.01.2024).
13. Трик Я. О. Філософсько-культурологічний аналіз загроз поширення штучного інтелекту. Київ, 2023. 90 с. URL: <http://elib.nakkkim.edu.ua/handle/123456789/5192> (дата звернення: 04.01.2024).
14. Федорчук М. В. Зарубіжний досвід інформатизації освіти та можливості його запровадження в Україні. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. № 6, т. 2. С. 51–57.
15. Хіміч Я. О. Формування інформаційної культури здобувачів вищої освіти в цифрову епоху. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2023. № 1. С. 86–95. DOI: <https://doi.org/10.32461/2409-9805.1.2023.276773>.
16. Шаров С. В. Медіаграмотність як чинник розвитку соціальної компетентності майбутніх учителів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2019. № 65, т. 2. С. 160–163. DOI: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2019.65-2.28>.

17. Шоломіцький І. В. Способи розпізнавання об'єктів на зображеннях. Київ, 2022. 111 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/51679/1/Sholomitskyi_mahistr.pdf (дата звернення: 04.01.2024).

18. Adams P. Exploring social constructivism: theories and practicalities. *Education 3-13*. 2006. Vol. 34, Iss. 3. P. 243–257. DOI: <https://doi.org/10.1080/03004270600898893>.

19. Bibus III A. A. Applying approaches from moral philosophy, especially virtue ethics, when facing ethical dilemmas in social work. *Czech and Slovak Social Work*. 2013. Vol. 13. Iss. 5. P. 33–51.

20. Crearie L. Millennial and centennial student interactions with technology (Extended Version): implications for student learning. *GSTF Journal on Computing (JoC)*. 2018. Vol. 6, No. 1. P. 1–10.

21. de Sobrinho P. E. V., de Lucia A., de Maia A. M. A Systematic literature review on bad smells–5 w's: Which, when, what, who, where. *IEEE Transactions on Software Engineering*. 2018. Vol. 47, No. 1. P. 17–66. DOI: <https://doi.org/10.1109/TSE.2018.2880977>.

22. Dimock M. E. Centennials, Continuities, and Culture. *Public Administration Review*. 1983. Vol. 43, No. 2. P. 99–107. DOI: <https://doi.org/10.2307/975422>.

23. Karshiyev A. A. The structure of information competence of high school students. *The American Journal of Social Science and Education Innovations*. 2020. Vol. 02, Iss. 11. P. 98–107.

24. Odede I. Models for teaching information literacy: A comparative review of the top six models. *Mousaion: South African Journal of Information Studies*. 2020. Vol. 38, No. 2. P. 1–19. DOI: <https://doi.org/10.25159/2663-659X/7254>.

25. Ramos G. R. Marketing/Branding for Millennials & Centennials. Madrid, 2021. URL: <http://hdl.handle.net/11531/47132> (дата звернення: 04.01.2024).

26. Resnick L. B. Toward a cognitive theory of instruction. *Learning and Motivation in the Classroom*. New York : Routledge, 2017. P. 5–38.

27. Rettinger D. A. Applying decision theory to academic integrity decisions. *Psychology of Academic Cheating* / eds: E. M. Anderman, T. B. Murdock. London : Academic Press, 2007. P. 141–167.

28. Seeber K. P. This is Really Happening: Criticality and Discussions of Context in ACRL's Framework for Information Literacy. *Communications in Information Literacy*. 2015. Vol. 9, Iss. 2. P. 157–163. DOI: <https://doi.org/10.15760/comminfolit.2015.9.2.192>.

29. Seryczyńska B. Academic Integrity in Poland: A Culturally Sensitive Code of Ethics Proposal. *Qeios*. 2023. November 19. P. 1–16. DOI: <https://doi.org/10.32388/782T60.2>.

30. Stone A. Student perceptions of academic integrity: A qualitative study of understanding, consequences, and impact. *Journal of Academic Ethics*. 2023. Vol. 21, Iss. 3. P. 357–375. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10805-022-09461-5>.

31. Wright D. A framework for the ethical impact assessment of information technology. *Ethics and Information Technology*. 2011. Vol. 13, Iss. 3.

P. 199–226. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10676-010-9242-6>.

References

1. Batechko, N., Durdas, A. (2019). Academic integrity in the context of European practices: the experience of France. *Continuous professional education: theory and practice*, 3, 60, 88–94. DOI: <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2019.3.8894> [in Ukrainian].

2. Bula, S. P., Sviderska, O. I. (2020). Social networks as a tool of political manipulation. *Politicus*, 4, 21–25. DOI: <https://doi.org/10.24195/2414-.9616.2020-4.3> [in Ukrainian].

3. Zavadzka, N., Ignatiuk, M. (2020). Formation of information competence as a guarantee of academic integrity: the role of the library of a higher education institution. *Ukrainian Journal of Library Science and Information Sciences*, 5, 44–65. DOI: <https://doi.org/10.31866/2616-7654.5.2020.205729> [in Ukrainian].

4. Zaviryuha, A. S. (2023). International legal regulation of the use of artificial intelligence in the field of human rights protection: modern challenges and trends. Kyiv, Retrieved from: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/61966> [in Ukrainian].

5. Zrazhevska, N., Lytvynenko, O. (2023). Communicative transformations as a consequence of the development of modern digital Internet technologies. *Integrated communications*, 1, 15, 36–41. DOI: <https://doi.org/10.28925/2524-2644.2023.155> [in Ukrainian].

6. Kovalova, O. V., Pishna, A. G. (2022). Security against false reports: information security as a component of national security. Odesa: ODUVS, Retrieved from: <http://dspace.oduvs.edu.ua/handle/123456789/3811> [in Ukrainian].

7. Kremen, V. G., Bykov, V. Yu., Lyashenko, O. I., Lytvynova, S. G., Lugovoi, V. I., Malyovaniy, Yu. I., Pinchuk, O. P., Topuzov, O. M. (2022). Scientific – methodical support for digitalization of education in Ukraine: state, problems, prospects. *Bulletin of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine*, 4, 2, 1–49. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2022.4223> [in Ukrainian].

8. Kuzina, E. I. (2023). Psychological mechanisms of informational influence on the personality of an adult. Ph.D thesis. Kryvyi Rih. DOI: <https://doi.org/10.31812/123456789/7441> [in Ukrainian].

9. Oliynyk, V. Yu. (2023). Research on cyber protection of "smart" information technology projects. Ternopil, Retrieved from: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/43255> [in Ukrainian].

10. Evaluation of the information and communication competence of students and teachers in the conditions of European integration processes in education: manual (2017). / O. O. Hrytsenchuk, I. V. Ivanyuk, O. E. Kravchyna, M. P. Leshchenko, I. D. Malytska, O. V. Ovcharuk, N. V. Soroko,

L. I. Tymchuk. Kyiv: Pedagogical thought [in Ukrainian].

11. Ruskulis, L. (2022). Academic integrity: teaching method. manual Mykolaiv: Ilion [in Ukrainian].

12. Stanchyk, K. V. (2022). Research of self-learning algorithms for optimizing the curve of the difficulty of learning blind typing. Kharkiv, Retrieved from: <https://openarchive.nure.ua/handle/document/20929> [in Ukrainian].

13. Trik, Y. O. (2023). Philosophical and cultural analysis of the threats of the spread of artificial intelligence. Kyiv. Retrieved from: <http://elib.nakkim.edu.ua/handle/123456789/5192> [in Ukrainian].

14. Fedorchuk, M. V. (2016). Foreign experience of informatization of education and possibilities of its implementation in Ukraine. Scientific bulletin of public and private law, 6, 2, 51–57 [in Ukrainian].

15. Khimich, Ya. O. (2023). Formation of information culture of higher education students in the digital age. Library science. Documentary science. Informatology, 1, 86–95. DOI: <https://doi.org/10.32461/2409-9805.1.2023.276773> [in Ukrainian].

16. Sharov, S. V. (2019). Media literacy as a factor in the development of social competence of future teachers. Pedagogy of creative personality formation in higher and secondary schools, 65, 2, 160–163. DOI: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2019.65-2.28> [in Ukrainian].

17. Sholomitskyi, I. V. (2022). Methods of recognizing objects in images. Kyiv, Retrieved from: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/51679/1/Sholomitskyi_mahistr.pdf [in Ukrainian].

18. Adams, P. (2006). Exploring social constructivism: theories and practicalities. Education 3-13, 34, 3, 243–257. DOI: <https://doi.org/10.1080/03004270600898893> [in English].

19. Bibus III, A. A. (2013). Applying approaches from moral philosophy, especially virtue ethics, when facing ethical dilemmas in social work. Czech and Slovak Social Work, 13, 5, 33–51 [in English].

20. Crearie, L. (2018). Millennial and centennial student interactions with technology (Extended Version): implications for student learning. GSTF Journal on Computing (JoC), 6, 1, 1–10 [in English].

21. de Sobrinho, P. E. V., de Lucia, A., de Maia, A. M. (2018). A Systematic literature review on bad smells–5 w's: Which, when, what, who, where. IEEE Transactions on Software Engineering, 47, 1, 17–66. DOI: <https://doi.org/10.1109/TSE.2018.2880977> [in English].

22. Dimock, M. E. (1983). Centennials, Continuities, and Culture. Public Administration Review, 43, 2, 99–107. DOI: <https://doi.org/10.2307/975422> [in English].

23. Karshiyev, A. A. (2020). The structure of information competence of high school students. The American Journal of Social Science and Education Innovations, 02(11), 98–107 [in English].

24. Odede, I. (2020). Models for teaching information literacy: A comparative review of the top six models. Mousaion: South African Journal of Information Studies, 38, 2, 1–19. DOI: <https://doi.org/10.25159/2663-659X/7254> [in English].

25. Ramos, G. R. (2021). Marketing/Branding for Millennials & Centennials. Madrid, Retrieved from: <http://hdl.handle.net/11531/47132> [in English].

26. Resnick, L. B. (2017). Toward a cognitive theory of instruction. Learning and Motivation in the Classroom. New York: Routledge, 5–38 [in English].

27. Rettinger, D. A. (2007). Applying decision theory to academic integrity decisions. Psychology of Academic Cheating / eds: E. M. Anderman, T. B. Murdock. London: Academic Press, 141–167 [in English].

28. Seeber, K. P. (2015). This is Really Happening: Criticality and Discussions of Context in ACRL's Framework for Information Literacy. Communications in Information Literacy, 9, 2, 157–163. DOI: <https://doi.org/10.15760/comminfolit.2015.9.2.192> [in English].

29. Seryczyńska, B. (2023). Academic Integrity in Poland: A Culturally Sensitive Code of Ethics Proposal. Qeios, November 19, 1–16. DOI: <https://doi.org/10.32388/782T60.2> [in English].

30. Stone, A. (2023). Student perceptions of academic integrity: A qualitative study of understanding, consequences, and impact. Journal of Academic Ethics, 21, 3, 357–375. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10805-022-09461-5> [in English].

31. Wright, D. (2011). A framework for the ethical impact assessment of information technology. Ethics and Information Technology, 13, 3, 199–226. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10676-010-9242-6> [in English].

*Стаття надійшла до редакції 10.01.2024
Отримано після доопрацювання 12.02.2024
Прийнято до друку 20.02.2024*